

Burgerschap BBL

Leerwerkboek voor het mbo

Sander Heebels • Marjan Dorresteijn • Menno Beekhuizen • Annelien Tienstra
Malou Lemaire • Anke Taube • Hanneke Schottert

uitgeverij
~deviant

2018 Eerste druk, tweede oplage

Vormgeving: Menno Riphagen
Tekening omslag: Mirjam Vissers, mirjamvissers.nl
Tekeningen binnenwerk: Ymke Pas, www.ymkes-infographics.nl; Jasper Onderdelinden;
Stefan Roelfsema

Uitgeverij Deviant
Zuidsingel 13
3811 HA Amersfoort
t: 033-4650831
e: info@uitgeverij-deviant.nl
i: www.uitgeverij-deviant.nl

© 2018 **Uitgeverij Deviant, Amersfoort**

Het is niet toegestaan dit werk, of delen daarvan, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever te kopiëren. Onrechtmatig kopiëren is een vorm van diefstal.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van art. 16b en 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijke verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht, Postbus 3051, 2130 KB Hoofddorp. Voor het overnemen van een of enkele gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezing, readers of andere compilatiewerken dient men zich tot de uitgever te wenden.

Ondanks alle inspanningen is het de uitgever misschien niet gelukt alle rechthebbenden te achterhalen. Als u denkt rechthebbende te zijn, neemt u dan contact op met de uitgever.

Uitgeverij Deviant ontwikkelt en produceert al haar boeken in Nederland. Alle boeken worden gedrukt op papier met het FSC-keurmerk.

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Informatie voor de docent	4
Woord aan de student	6
Les 1 Gelijke rechten	9
Les 2 Democratie	21
Les 3 Rechtsstaat en rechtspraak	35
Les 4 Veiligheid en criminaliteit	45
Les 5 Cultuur en identiteit	57
Les 6 Multiculturele samenleving	67
Les 7 Werk	79
Les 8 Werknemerschap	91
Les 9 Geld	103
Les 10 Duurzaamheid	115
Les 11 Media	127
Les 12 Gezondheid	141
Les 13 Europese Unie	153
Les 14 Mensenrechten	165
Eindopdrachten	176
Bronvermelding afbeeldingen	189
Register	190
Overzicht dimensies	192

Informatie voor de docent

Burgerschap BBL is een compact leerwerkboek voor het mbo. Met de methode kunnen BBL-studenten in beperkte tijd voldoen aan alle burgerschapseisen.

Methodiek

Burgerschap BBL is een methode voor het vak burgerschap. De methode is geschreven voor mbo-studenten van verschillende leeftijden en niveaus. Studenten worden uitgedaagd om vanuit hun eigen ervaringen na te denken over de samenleving en hun eigen rol daarin. De casuïstiek sluit aan op (jong)volwassenen en is direct relevant voor werkende studenten.

De methode is uitermate geschikt om in BBL-opleidingen in te zetten. Zo is het leerwerkboek compact en overzichtelijk, waardoor de stof in een beperkt aantal lesuren goed te behandelen is. Ook is het leerwerkboek zeer geschikt om zelfstandig door te werken door de studenten.

In de methode is ruimschoots aandacht voor het ontwikkelen van burgerschapsvaardigheden, waaronder kritische denkvaardigheden. In de lessen oefenen studenten onder meer met argumenteren, informatie beoordelen en reflecteren op eigen keuzes. Als afsluiting van de methode maken de studenten eindopdrachten, waarmee ze aantonen dat ze deze vaardigheden beheersen.

Burgerschapseisen

In het 'Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB' staan de eisen beschreven waaraan mbo-opleidingen moeten voldoen op het gebied van burgerschap. Hierin worden vier dimensies benoemd die aan bod moeten komen:

- de politiek-juridische dimensie
- de economische dimensie
- de sociaal-maatschappelijke dimensie
- de dimensie vitaal burgerschap

Daarnaast moet het burgerschapsonderwijs bijdragen aan de ontwikkeling van kritische denkvaardigheden. Hier wordt onder verstaan:

- informatie(bronnen) op waarde weten te schatten
- het perspectief van een ander kunnen innemen
- kunnen nadenken over hoe eigen opvattingen, beslissingen en handelingen tot stand komen

In de lessen van Burgerschap BBL komen de vier dimensies geïntegreerd aan bod. Elke les sluit aan bij een of meerdere dimensies. Achter in het boek vindt u hiervan een overzicht.

De ontwikkeling van kritische denkvaardigheden is in de lessen verweven. Zo zoeken studenten regelmatig betrouwbare informatie, bekijken ze casussen vanuit verschillende perspectieven en reflecteren ze op hun eigen keuzes en ideeën. Ook is er een aparte les over kritisch omgaan met (informatie in) de media.

Opbouw

Burgerschap BBL bestaat uit veertien lessen die elk in een lesuur zelfstandig door te werken zijn. Elke les biedt drie tot vier opdrachten. In de opdrachten lezen studenten beknopte theorie en beantwoorden ze afwisselende vragen aan de hand van actueel en relevant bronmateriaal.

Elke les is een afgesloten geheel. Als docent kunt u er daarom voor kiezen om de lessen in een andere volgorde te behandelen dan in het boek.

De methode sluit af met een serie eindopdrachten. Daarin werken studenten aan een eindproduct, zoals een betoog, presentatie of reportage. Elke eindopdracht is gekoppeld aan een of meerdere dimensies en aan een of meerdere kritische denkvaardigheden. Studenten kiezen, eventueel in overleg met de docent, een aantal opdrachten waarmee zij alle dimensies en aspecten van kritisch denken afdekken.

De uitwerking van de eindopdrachten kunnen studenten opnemen in hun portfolio. Zo kunnen zij aantonen dat ze voldoen aan de eisen die de school stelt op het gebied van burgerschapsonderwijs.

Extra materialen

Op Studiemeter.nl, de methodesite van Uitgeverij Deviant, staan verschillende extra materialen voor studenten en docenten:

- een antwoordmodel
- een docentenhandleiding met suggesties en tips bij elke les
- beoordelingsformulieren bij de eindopdrachten
- uitlegvideo's over ingewikkelde onderwerpen

Methodes voor BBL en verkorte trajecten

Naast Burgerschap BBL bieden wij ook compacte methodes voor Nederlands, rekenen en Engels. Deze methodes zijn uitermate geschikt voor BBL-opleidingen of verkorte trajecten.

Voor Nederlands en rekenen geven wij de methodes **Starttaal Compact** en **Startrekenen Compact** uit. Deze methodes bestaan elk uit een gestructureerd handboek met de benodigde theorie, overzichtelijke werkboeken op 2F- en 3F-niveau en online oefenprogramma's die flexibel kunnen worden ingezet.

Engels Verkort is een leerwerkboek met korte leertaken per niveau waarin generiek Engels vanuit een beroepsinvalshoek wordt geoefend. Per niveau en per student kan gemakkelijk een passende leerroute worden samengesteld. In aanvulling op het leerwerkboek is een online oefen- en toetsprogramma beschikbaar.

Kijk voor meer informatie op www.uitgeverij-deviant.nl

Woord aan de student

Je gaat aan de slag met **Burgerschap BBL**, een leerwerkboek voor het vak burgerschap. Maar wat is dat eigenlijk, burgerschap?

Dimensies

Bij burgerschap denk je na over de maatschappij en jouw rol daarin. Dat doe je vanuit vier invalshoeken, vier dimensies:

De politiek-juridische dimensie

Je denkt na over politiek, democratie en rechtspraak. Hoe kun jij inspraak hebben in de politiek en wat zijn jouw standpunten eigenlijk?

De economische dimensie

Je denkt na over jouw rol als (toekomstig) werknemer of ondernemer. Wat wordt er dan van jou verwacht? Ook denk je na over jouw rol als consument. Waar geef jij je geld aan uit?

De sociaal-maatschappelijke dimensie

Je denkt na over hoe je met anderen omgaat. Accepteer jij mensen die anders zijn en heb je oog voor culturele verschillen?

De dimensie vitaal burgerschap

Je denkt na over je leefstijl. Welke keuzes maak jij met betrekking tot je gezondheid en waarom maak je die keuzes?

Kritisch denken

Bij burgerschap ontwikkel je ook jouw kritische denkvaardigheden. Kritisch denken bestaat uit drie onderdelen:

1 Informatie(bronnen) op waarde weten te schatten.

Als je ergens je mening over vormt, baseer je je op informatie, bijvoorbeeld op informatie die je op internet hebt gelezen. Maar hoe betrouwbaar is die informatie eigenlijk?

2 Het perspectief van een ander kunnen innemen.

Om tot een weloverwogen oordeel te komen, moet je een kwestie van verschillende kanten bekijken. Hoe kijken anderen tegen het probleem aan? Kun je begrip hebben voor mensen met een ander standpunt en wat kun jij daarvan leren?

3 Kunnen nadenken over hoe eigen opvattingen en beslissingen tot stand komen.

Jij hebt eigen opvattingen en maakt eigen keuzes. Maar waar komen jouw opvattingen vandaan en waar baseer jij je keuzes op? En wie heeft daar invloed op?

Burgerschap BBL

Dit boek bestaat uit veertien **lessen**, elk over een ander burgerschapsonderwerp. Elke les bestaat uit drie tot vier opdrachten waarin je theorie leest en vragen beantwoordt. Daarbij moet je regelmatig informatie op internet opzoeken. Soms bekijk je ook een uitlegfilmpje op Studiemeter.nl.

In de lessen komen de vier dimensies van burgerschap terug. Achter in het boek vind je hiervan een overzicht. Ook oefen je in de lessen met de drie kritische denkvaardigheden.

Aan het einde van dit boek vind je een serie **eindopdrachten**. Je kiest zelf, in overleg met je docent, welke opdrachten je maakt. Door deze opdrachten te maken, toon je aan dat je je in alle dimensies van burgerschap hebt verdiept én dat je kritische denkvaardigheden hebt ontwikkeld.

Veel succes!

Les 1 Gelijke rechten

In Nederland mag je je mening geven, protesteren als je het ergens niet mee eens bent en geloven wat je wil. Deze rechten gelden voor iedereen, want iedereen is voor de wet gelijk. Maar wordt iedereen ook altijd gelijk behandeld?

Wat ga je leren?

- In opdracht 1 leer je wat het belang van grondrechten is.
- In opdracht 2 leer je over de vrijheid van meningsuiting en de grenzen ervan.
- In opdracht 3 leer je wat het gelijkheidsbeginsel inhoudt.
- In opdracht 4 leer je wat emancipatie is.

Opdracht 1 Grondrechten

De Nederlandse Grondwet

De belangrijkste wet van Nederland is de Grondwet. In de **Grondwet** staan de basisregels die in ons land gelden: er staat in welke grondrechten inwoners van Nederland hebben en hoe het land bestuurd moet worden.

Grondrechten

In het eerste hoofdstuk van de Grondwet staan de grondrechten. Voorbeelden hiervan zijn de vrijheid van meningsuiting, de godsdienstvrijheid en het recht op onderwijs. Er zijn twee soorten grondrechten: klassieke en sociale grondrechten.

Klassieke grondrechten beschermen je tegen de macht van de overheid. Zo mag de overheid jou, dankzij de vrijheid van meningsuiting, niet verbieden om kritiek op de overheid te uiten. Klassieke grondrechten beschermen burgers ook tegen elkaar. Iemand mag jou niet weerhouden om voor je geloof uit te komen, want je hebt vrijheid van godsdienst.

Sociale grondrechten omschrijven verplichtingen van de overheid. De overheid moet bijvoorbeeld zorgen dat er genoeg basisscholen zijn, omdat Nederlanders allemaal recht hebben op onderwijs.

a. Kies een grondrecht en beantwoord de vragen hierover.

Ga naar [DeNederlandseGrondwet.nl](https://DenederlandseGrondwet.nl), zoek het grondrecht op en lees de toelichting.

- kiesrecht
- recht op bestaanszekerheid
- recht op privacy
- vrijheid van vereniging

1. Is dit een klassiek of sociaal grondrecht?

Licht je antwoord toe.

---

2. Wat betekent dit grondrecht in de praktijk?

Inperken grondrechten

Grondrechten gelden in principe altijd, overal en voor iedereen in Nederland. Maar in bijzondere gevallen mogen ze worden ingeperkt, bijvoorbeeld om criminaliteit te bestrijden of om de veiligheid te garanderen. De politie mag bijvoorbeeld de telefoon van een verdachte afluisteren om bewijs te verzamelen, ook al is dat een schending van het recht op privacy.

b. Lees het artikel.

Nieuws Binnenland Buitenland Extra

Demonstratie tegen Zwarte Piet in Dokkum verboden

18 november 2017

De demonstratie tegen Zwarte Piet tijdens de intocht van Sinterklaas in Dokkum is verboden. De locoburgemeester van Dongeradeel, waar Dokkum onder valt, heeft dit besloten na de problemen op de wegen naar de Friese stad.

Twee bussen met actievoerders van actiegroep Kick Out Zwarte Piet werden op de A7 al tegengehouden door voorstanders van Zwarte Piet. Na enig aandringen van de politie konden de bussen hun weg weer vervolgen.

Toch vreest de locoburgemeester voor ernstige wanordelijkheden als de demonstratie daarna nog door zou gaan. „De veiligheid van het publiek is dan niet te garanderen”, aldus de locoburgemeester.

Bron: Metronieuws.nl.

c. Welk grondrecht wordt door dit verbod ingeperkt?

Op DeNederlandseGrondwet.nl staat een overzicht van alle grondrechten.

---

d. Wat is de reden voor de inperking van dit grondrecht?

---

e. Vind je dit een goede reden om een grondrecht in te perken?

Onderbouw je mening met een argument.

Opdracht 2 Vrijheid van meningsuiting

Vrijheid van meningsuiting

Vrijheid van meningsuiting is een grondrecht. Dankzij de **vrijheid van meningsuiting** mag je zeggen wat je ergens van vindt, ook als je een andere mening hebt dan de overheid. Stel dat de overheid besluit om studeren duurder te maken, waardoor sommige mensen straks geen opleiding meer kunnen betalen. Dan kun je daar dankzij de vrijheid van meningsuiting actie tegen voeren. en zorgen dat dit probleem onder de aandacht komt. De vrijheid van meningsuiting kan er zo voor zorgen dat problemen in de samenleving besproken en opgelost worden.

Grenzen

Er zijn wel grenzen aan de vrijheid van meningsuiting. Je moet je namelijk aan de wet houden als je je mening geeft. Zo mag je iemand niet bedreigen of anderen aanzetten tot geweld.

a. Lees het artikel.

Home > Nieuws > 'Eén verpleegkundige op zestig bewoners in de nacht te weinig'

'Eén verpleegkundige op zestig bewoners in de nacht te weinig'

Nieuws | 20-09-2017 | 1 reactie

Het personeel van een zorginstelling in Lopik heeft geprotesteerd tegen het personeelsgebrek in de nachtdienst. De medewerkers zijn het er niet mee eens dat de directie geen tweede verpleegkundige inzet in de nacht, meldt RTV Utrecht.

Zwartboek

Volgens de verpleegkundigen van AxionContinu moet de ene medewerker in de nacht zorgen voor zestig bewoners. De medewerkers vinden het onverantwoord en gevaarlijk dat in de nacht één verpleegkundige verantwoordelijk is voor alle bewoners. Veel bewoners van het verzorgingshuis zijn dementerend en hebben fysieke klachten. Vannacht heeft het personeel een zwartboek overhandigd aan het management. In dit boek staan dertig schrijvende verhalen.

Bron: Zorg.nu.

b. Het zorgpersoneel gebruikt de vrijheid van meningsuiting om een probleem aan te kaarten. Leg uit hoe het personeel dit doet.

---

c. Denk je dat deze actie helpt om het probleem op te lossen? Licht je antwoord toe.

---

d. Lees de berichten.

woensdag 23 oktober @ 23:07:17 #76

VegaVicky **1**

 Ik geloof niet dat religie troost en steun geeft. Geloof is door mensen bedacht en nergens voor nodig. Al die onzin. Er komt alleen maar oorlog van.

Reacties 2.264 **2**

 Jij bent lelijk

 3 Ik ga je doden! Hoe durf je dit te plaatsen?! 5h

Reply Retweet Favorite More

e. Geef per bericht aan of de grenzen van de vrijheid van meningsuiting volgens jou worden overschreden.

Bericht 1: _____

Bericht 2: _____

Bericht 3: _____
_____
_____

f. Beschrijf een situatie waarin jij gebruik hebt gemaakt van de vrijheid van meningsuiting.

_____
_____
_____

g. Heb jij toen de grenzen van de vrijheid van meningsuiting overschreden?
Licht je antwoord toe.

_____
_____
_____

Opdracht 3 Gelijkheid

Gelijkheidsbeginsel

Iedereen in Nederland moet gelijk worden behandeld. Dit recht noem je het **gelijkheidsbeginsel**. Het gelijkheidsbeginsel staat in artikel 1 van de Grondwet:

1. Gelijke behandeling en discriminatieverbod

Allen die zich in Nederland bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld. Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke grond dan ook, is niet toegestaan.

Discriminatie

In artikel 1 van de Grondwet staat ook het verbod op discriminatie. **Discriminatie** is het ongelijk behandelen van mensen vanwege persoonlijke kenmerken als sekse, afkomst, geardeerdheid of religie. Als iemand bijvoorbeeld niet wordt uitgenodigd voor een sollicitatiegesprek omdat hij een Marokkaanse naam heeft, is er sprake van discriminatie. Die persoon wordt dan namelijk anders behandeld vanwege zijn afkomst.

a. Leg per situatie uit of de persoon zich aan artikel 1 van de Grondwet houdt.

Een bakker betaalt vrouwelijke werknemers minder dan mannelijke werknemers, omdat hij voor vrouwen vervanging moet regelen als ze zwanger zijn.

Een douanebeambte controleert op het vliegveld alleen mensen die er jonger uitzien dan 30 jaar.

De eigenaar van een sportwinkel moet kiezen uit twee sollicitanten: Olivier en Mohammed. Hij neemt Olivier aan, omdat Olivier een diploma detailhandel heeft en Mohammed niet.

- b. Leg uit waarom discriminatie in strijd is met het gelijkheidsbeginsel.

- c. Lees het artikel.

Horecadiscriminatie Graft-De Rijk

De politierechter in Alkmaar heeft een eigenaar van een discotheek in Graft-De Rijk veroordeeld voor het opzettelijk discrimineren van personen vanwege hun ras (artikel 137g, Wetboek van Strafrecht). De eigenaar heeft een voorwaardelijke geldboete van 1.000 euro opgelegd gekregen, met een proeftijd van twee jaar.

De eigenaar van de discotheek hanteerde een deurbeleid: met name allochtoon uitziende mannen werd verteld dat ze niet naar binnen mochten als ze geen pasje hadden. Dat werd niet gezegd tegen autochtoon uitziende mannen. Om een pasje aan te vragen was een kopie van het paspoort nodig en een uittreksel van het bevolkingsregister met vermelding van de huwelijkse staat. Daarnaast moesten personen die niet in Nederland geboren waren een inburgeringsbewijs of een certificaat voor een cursus Nederlandse taal kunnen laten zien.

Bron (bewerkt): Radar.nl.

- d. Waarom is het deurbeleid van de discotheekeigenaar discriminerend?

- e. Wat vind je van de straf die de eigenaar van de discotheek heeft gekregen? Onderbouw je antwoord.

- f. Stel, jij wordt geweigerd bij een discotheek vanwege een discriminerend deurbeleid. Zou je dan aangifte doen van discriminatie?
Licht je antwoord toe.

Opdracht 4 Emancipatie

Emancipatie

Iedereen in Nederland heeft recht op gelijke behandeling. Toch krijgt niet iedereen dezelfde kansen. Bepaalde groepen worden achtergesteld. Zo krijgen vrouwen gemiddeld minder betaald dan mannen die dezelfde functie hebben.

Als achtergestelde groepen proberen een gelijkwaardige positie te krijgen, noem je dat **emancipatie**. Een voorbeeld van emancipatie is de strijd van homoseksuelen voor gelijke rechten. Tot 2001 konden homostellen bijvoorbeeld niet trouwen.

a. Bekijk de afbeelding.

De emancipatie van Nederlandse vrouwen in de 20e eeuw Enkele mijlpalen

Bron: Fiat Justitia.

b. Vrouwen werden in de twintigste eeuw achtergesteld ten opzichte van mannen. Noem twee dingen waaraan je dat kon merken.

1: _____

2: _____

c. Sommige mensen zeggen dat de emancipatie van vrouwen is voltooid. Wat bedoelen ze daarmee, denk je?

_____
_____
_____

d. Vind jij de emancipatie van vrouwen voltooid? Onderbouw je mening met een argument.

_____
_____
_____

e. In deze opdracht zijn twee voorbeelden genoemd van groepen die worden achtergesteld: homoseksuelen en vrouwen. Noem nog een groep die volgens jou wordt achtergesteld. Leg ook uit waaraan je dat merkt.

_____
_____
_____
_____

f. Hoe zou de positie van deze groep in de samenleving verbeterd kunnen worden?

_____
_____
_____

Eindopdrachten

Om Burgerschap BBL af te ronden, maak je een aantal eindopdrachten.

In totaal zijn er elf eindopdrachten. Je kiest er (in overleg met je docent) een aantal uit, waarmee je laat zien dat je je in alle dimensies van burgerschap hebt verdiept én dat je kritische denkvaardigheden hebt ontwikkeld.

Om je te helpen bij het kiezen van opdrachten, staan bij elke opdracht pictogrammen. Zo kun je gemakkelijk opdrachten kiezen waarmee je aan alle vier de dimensies en alle drie de vaardigheden voldoet.

- de politiek-juridische dimensie
- de economische dimensie
- de sociaal-maatschappelijke dimensie
- de dimensie vitaal burgerschap

- kritische denkvaardigheid 1: informatie(bronnen) op waarde schatten
- kritische denkvaardigheid 2: het perspectief van een ander innemen
- kritische denkvaardigheid 3: nadenken over hoe eigen opvattingen, beslissingen, en handelingen tot stand komen

Eindopdracht	Dimensies	Kritische denkvaardigheden
1. Factsheet politiek en mensenrechten	PJ E SM V	1 2 3
2. Beschouwing van lokale politieke standpunten	PJ E SM V	1 2 3
3. Burgerinitiatief over gezonde leefstijl	PJ E SM V	1 2 3
4. Betoog over gezondheid	PJ E SM V	1 2 3
5. Vlog productvergelijking	PJ E SM V	1 2 3
6. Presentatie over duurzaamheid op je werk	PJ E SM V	1 2 3
7. Rapport over diversiteit op het werk	PJ E SM V	1 2 3
8. Logboek over je nieuwsconsumptie	PJ E SM V	1 2 3
9. Advies over een conflictsituatie	PJ E SM V	1 2 3
10. Column of vlog over een maatschappelijke kwestie	PJ E SM V	1 2 3
11. Voorlichting over een verslaving	PJ E SM V	1 2 3

Burgerschap BBL is een compact leerwerkboek voor het mbo. Met de methode kunnen BBL-studenten in beperkte tijd voldoen aan alle burgerschapseisen.

Burgerschap BBL bestaat uit veertien lessen:

Les 1	Gelijke rechten	Les 8	Werknemerschap
Les 2	Democratie	Les 9	Geld
Les 3	Rechtsstaat en rechtspraak	Les 10	Duurzaamheid
Les 4	Veiligheid en criminaliteit	Les 11	Media
Les 5	Cultuur en identiteit	Les 12	Gezondheid
Les 6	Multiculturele samenleving	Les 13	Europese Unie
Les 7	Werk	Les 14	Mensenrechten

Elke les bestaat uit drie tot vier opdrachten. In de opdrachten lezen studenten theorie en beantwoorden ze vragen over actueel bronmateriaal.

De methode sluit af met een serie eindopdrachten. Door deze te maken, tonen studenten aan dat ze zich in alle dimensies van burgerschap hebben verdiept én hun kritische denkvaardigheden hebben ontwikkeld.